

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ephemeris Ecclesiastica Concionatorvm Hoc Est Considerationes Methodicæ Sev Veritates Practicæ

Ex Vita Domini Jesu, Sanctorumque Gestis In Singulos anni dies mira
facilitate & solertia distributæ ... ; Cum indicibus necessariis

Pars Verna - A Dominica Septuagesimæ, ad Dominicam SS. Trinitatis

Haineuve, Julien

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Ex modico illo, quo vivis tempore, plus etiam vitæ perdis quàm vivas.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44214

sauros sempiternos. Siliquam laboris ad requiem incredibilem secundum quod dictum est, juxta incredibilem modum et in incredibilem modum, aeterna gloria ponitur operatur.

III. VERITAS PRACTICA.

Ex modico illo quo vivis tempore, plus etiam vitæ perdis quam vivas.

Ratio est, quia plus perdis quam vivas vitæ, si plus vanè quam fructuosè vivas. Sed diligenter inquirenti de tuo vitæ statu sat evidenter patebit te plus vanè quam fructuosè vivere.

Ergo ex modico illo quo vivis tempore, plus etiam vitæ perdis quam vivas, quod cerè est deplorandum et corrigendum.

I. PUNCTUM.

SI de brevitate vitæ dolendum tibi forte videretur, quod non sit satis spatii, vel ad beatam illam promerendam aeternitatem quam speras, vel ad reddenda Christo quæ debes obsequia, vel ad dissolvenda quæ contraxisti debita, vel ob similem aliquam causam; dole quidem et deplora vehementer breviteratem vitæ, sed non propter illas, quæ videntur piæ, causas. Satis enim est spatii a divina providentia definiti, si solidè locaretur in illos sacros usus. Verum ex illo etiam spatio, quod nimis modicum et breve dicimus, plus nostræ culpæ nobis deperit quam nostræ pietati supersit. Unde si vel totum vitæ spatium dolebas esse angustius tuis persolvendis officiis, quanto magis dolere debes illas tibi etiã angustias contrahi et pene totas detrahi? Cumque à te solo tuæque solæ culpæ contrahantur, quanto id cavere debes studio, quanta sollicitudine per vestiganda illa tua culpa, ut seridè et gnaviter tibi prospicias?

Hoc ita persuasum esto, quod habet veritas: Ex modico illo quo vivis tempore, plus à te perdis quam vivas tempore seu vitæ.

Hoc est enim vitam et tempus perdis, quando nullus ejus usus, nullus ejus usuræ fructus, nullum illius operæ pretium ponitur. Non erit terra tua sterilis nec infacunda. NON erit apud te sterilis utriusque sexus. Quæ sic à Domino commendabantur Judæis, ut agnosce-

Exodi 23.
Dent. 7.

rent sub illis symbolis, quod apertius postea docuit Sapiens. Quodcumque facere potest manus tua, instanter operare: Tum evidentissimè Christus Dominus; Omnis arbor quæ non facit fructum, bonum excidetur: unde et Apostolus, Quem fructum habuistis in illis, in quibus nunc erubescitis? nam finis illorum mors est. Quasi diceret, quantumcumque laboraveritis, nisi laboris vestri probatus aliquis fructus appareat, labore vano consumpti estis, tempus vestrum ac vitam profudistis, mors est non vita sic vivere. Non quemquam propter canos aut rugas putas diu vixisse; non ille diu vixit, sed diu fuit. Quid enim si illum multum putas navigasse, si sæva tempestas à portu exceptum huc et illuc tulit, ac viribus ventorum ex diverso furentium per eadem vestigia in orbem egit? Non ille multum navigavit, sed multum jactatus est.

Rectè omnino Seneca, sed malim rationem à sanctis nostris audire Patribus, quam ab illo, qui cerè nimius est in suo solo sapiente commendando.

Sic itaque S. Basiliius et Chrysostomus atque alii passim affirmant, non esse proprie vivere, quando homo fructuosè non laborat, quia videlicet natus est homo ad laborem, et laborem probatum et utilem, hic ejus humanæ vitæ finis, non ut otiosè et torpidè vivat, non ut in deliciis aut divitiis cumulandis: sed Deo, sed animæ, sed aeternitati laboret; sic posuit Dominus hominem in Paradiso ut operaretur et custodiret illum. Quid est operaretur et custodiret? nonne terra ultro sine ulla opera germinabat fructus suos? nonne satis erat tutus locus, ut custode non esse opus? Ita plane, sed ita tamen erat operandum homini, ut sibi custodiret paradysum, erat ei operandum quod et quo jubeatur modo? Quod quia non præstitit; desit vivere quæ vivebat vitæ, et incepit mori quæ morte dictum est, In quocumque die comederis, morte morieris.

Hinc illud Prophetæ, homo agricola ego sum, quoniam Adam exemplum meum ab adolescentia mea. Id est, jam inde à primo parente nostro didici me ad laborem natum, atque ad colendum ex divinis præceptis animæ meæ statum, sicut si agrum colerem, vitæ humanæ sustentandæ.

Cum itaque sit ille finis hominis, quem si ab homine removeris, tollis ejus moralem vitam, sicut si formam removeres, tolleres naturalem vitam; propterea verissimè dicuntur tem-

Ecc. 9.

Matth. 12.

Rom. 6.

L. de bre-
vit. vitæ.

Job 5.

Gen. 1.

Ibid. 3.

Zach. 11.

tempus & vita perdi, cum sine labore fructuoso conteruntur. *Diem perdidit* dicebat ille, qui diem in donatum translegerat. O quanti sic dies vacant & inanes transiguntur! o si saltem hoc sentiret & diceret!

II. PUNCTUM.

Sed diligenter inquirenti de tuo vita statu, sat evidenter patebit, te potius vanè quam fructuose vivere.

Unusquisque videat, inquit Apostolus, quomodo superedificet. *Fundamentum enim aliud nemo potest ponere, prater id quod positum est, quod est Christus Iesus. Si quis autem superedificat super fundamentum hoc, aurum, argentum, lapides pretiosos, ligna, fœnum, stipulam, uniuscujusque opus manifestum erit: dies enim Domini declarabit.* Quali diceret, uniuscujusque est seipsum nosse ac diligenter inspicere, an Christiane vivat & fructuose operetur. Tanta est enim differentia inter nonnullorum hominum opera, quanta est inter aurum & lignum, inter argentum & fœnum, inter lapides pretiosos & stipulam. Et quemadmodum domus ædificata ex auro vel argento, vel ex lapidibus marmoreis, porphyreticis, & similibus non combureretur igne sicut domus ædificata ex ligno vel stipula, sic opera fructuosa illa sunt, quæ manent in æternum, alia verò quæ evanescent vel quæ consumuntur in hac vita, vana dicenda sunt & omnino nulla.

Ut verò etiam certius possis discernere, quænam illa sint fructuosa vel vana, vide in quo utraque fundamento super ædificentur, nam si extra Christum Jesum aliquid opereris, extra fundamentum ædificas, & nullum erit tale opus. Quamobrem hoc unum restat, probè intelligere, quid sit extra vel supra fundamentum ædificare, & quam sit totum penè vanum quod vivis.

Ad faciliorem autem intelligentiam, quæ plura de hoc fundamento dici possent, distinctè referuntur ad quatuor capita, quæ sunt velut quatuor illæ causæ, quæ concurrunt ad unumquodque opus peragendum, de quibus fufius in 3. parte Domini. 7.

Primò enim oportet, ut, quidquid facis, non sit malum, non sit vitium, non sit ingratum & odiosum Christo, cum alioquin nullo modo dici possit ædificatum in ipso; Nonne

id liquet; *Nunquid iniquitas apud Deum? absit.* Neque verò etiam sufficit id non esse malum, aut etiam esse aliquid bonum: nam non omne bonum ab omnibus ex æquo vult, *nunquid vult Dominus holocausta, & non potius ut obediat voci Domini?* Atque hæc est velut materia, nempe id quod à te velit Dominus, & non aliud, *unicuique sicut dixit Dominus: unumquemque sicut vocavit Deus.*

Secundò est debita operis forma, nempe ut id agas quo decet modo, ex virtute quæ competit operi, ad exemplar & similitudinem ipsius Christi, neque enim probare posset quod vitiosè faceres, licet illud esset in materia vel substantia, quod vellet à te fieri, nam expressa vox ejus est: *Estote vos perfecti, sicut & pater vester cælestis perfectus est.*

Tertiò quæ est efficiens causa, oportet te in illa esse gratia, quæ sanctificans dicitur, ut sis unicus Christo, sicutque ex hac unione, tua Deo grata opera, & fructuosa, cum alioquin mortua & nulla essent, *Charitatem autem non habuero, nihil mihi prodest,* ait Apostolus de suo quovis opere.

Quartò denique, quod est in primis spectandum, sine recto, & pura intentione sic Christo super ædificari opus nostrum necesse est, ut nisi recto sine fiat, non insit illi fundamento, & nullum planè sit. *Amen dico vobis, receperunt mercedem suam,* nempe illi qui aliis quam Deo placere volunt. Unde aptè sanctus Gregorius, ad illa Jobi verba, *super quo bases ejus posite sunt, SICUT fabrica columnis,* inquit, *columna autem basibus inniuntur, ita vita nostra in virtutibus, virtutes verò in intima intentione subsistunt.* Et quæ plura prosequitur, quæ uno verbo Apostolus comprehendit, cum ait: *omnia in nomine Domini Jesu Christi.*

Jam verò quod est propositæ quæstionis præcipuum caput, ut certò cognoscas, quam sint opera tua majori ex parte potius vana quam fructuosa, vide quantum deficiant ab illis quatuor causis: nam ut sint fructuosa, totas simul oportet convenire causas: ut sint verò vana, sufficit vel unam deesse causam. Rarum enim, fixumque est illud effectum, quod à magno Dionysio pronuntiatum sanctus Thomas confirmat; *Bonum ex integra causa: malum ex quovis defectu.*

Si quid in peccato factum, quantumcunque tibi bonum, & laudabile videretur, hoc ipso nullum est, quia deest effectrix causa

N n 2 quæ

Rom. 9.

1. Reg. 15.

1. Cor. 7.

Matth. 5.

1. Cor. 13.

Matth. 6.

Job 38.

Coloss. 3.

1. 2. q. 18.

A. 4.

Itr. 48.

quæ est Grætia sanctificans. Si quid in illa gratia perperam & legniter agitur, careatque sua congruenti forma: *Maledictum est illud opus, quod est factum negligenter aut fraudulenter.* Si quid denique non recto fine directum, tam illud vacuum & inane reputatur, quam si corpus esset exanime. Quibus ita necessario præsuppositis, dic sincerè, quid ex tota die refert fructuosum, & beatæ capax æternitatis? Metire singulos, per suas horas, dies: Ex horis quatuor & viginti detrahe quæ somno dantur, supersint decem & octo vel septem in quibus vigilas: quid tum potius boni? quid tum rectè operaris? Vel enim otiaris, vel laboras: si otiaris, vanum est: si laboras, cupiditati laboras, & labor inanis est ne dicam pravus, non est enim ille laboris finis: quo in labore vacuo & inani cum totus dies absumatur, quid tandem supererit fructuosi: Preces aliquot à te recitatas fortasse suggeres, sed quantis illæ intercite nugamentis! quantis exagitata curis alienis! quantis infuscatae diversarum cogitationum maculis! quàm illud mancum & exile bonum quis non videt! At esto tamen valeat, sed quantum est istud ad reliquas diei partes? quot in orando ponis horas? confer cum cæteris, quæ castæ sunt & sine fructu abeunt, nonne satis evidentè patebit te magis vanè quam fructuosè vivere? Sic proinde Propheta graviter; *Ecce omnes iniusti; & vana opera eorum ventus & inane, simulachra eorum;* Quasi diceret, sicut idolum nihil est nisi quid vacuum & inane, sic eorum opera, sic eorum vita. Quod & paulo post clarius repetit: *Tela aranea texerunt: tela eorum non erunt in vestimentum, neque operientur aperibus suis; opera eorum opera inutilia.*

Itr. 41.

Itr. 59.

HIL. PUNCTUM.

Quamobrem aperte liquet, quod ex modico illo quo vivis tempore, plus vita perdis quam vivas, Neque enim vivere censendum est, quod sine vivendi caret, caret autem illo sine, quidquid totum operaris ex terrena & temporali potius cupiditate quam cœlesti & æterna. Unde in scripturis & decurtati dicuntur anni, & mensis vacui, & dies dimidiati, & pueri centum annorum.

Itr. 65.

Quod & Homini pagano tam probè cognitum fuit, quàm aperte testantur hæc ejus sententia, quæ ex multis pauca, nostram ad vere-

cundiam, legi possunt minutatim & expendi.

Persuade tibi hoc sic esse ut scribo, quædam tempora surripuntur nobis, quædam subducuntur, quædam effluunt. Turpissima tamen est iactura, qua per negligentiam venit: & si volueris attendere, magna vitæ pars elabitur malè agentibus: maxima, nihil agentibus: tota aliud agentibus.

Non exiguum temporis habemus, sed multum perdimus. Satis longa vitæ, & in maximarum rerum consummationem largè data est: si tota bene collocaretur: sed ubi per luxum & negligentiam nostram defluit, ubi nulli bonæ rei impenditur: ultima demum necessitate cogente, quam ire non intelleximus, transisse sentimus.

Ita est, non accepimus brevem vitam, sed fecimus, nec inopes eius sed prodigi sumus.

Exigua pars est vitæ quam nos vivimus: cæterum quidem omne spatium, non vitæ, sed tempus est.

Omnia licet quæ unquam ingenia fulserunt in hoc unum consentiant, nunquam satis hanc humanarum mentium caliginem mirabuntur.

Nemo invenitur, qui pecuniam suam dividere velit: vitam unusquisque suam multis distribuit! astricti sunt in continendo patrimonio: simul ad temporis iacturam ventum est, proficissimè in eo cuius unius honesta avaritia est.

Libet ex seniarum turba comprehendere aliquem. Pervenisse te ad ultimum humana ætatis videmus. Centesimus tibi vel supra premitur annus. Agedum ad computationem ætatem tuam revoca, dic quantum ex isto tempore cliens abstulerit, &c. Videbis te pauciores annos habere quam numeras.

Maxima vitæ iactura dilatio est, maximum vivendi impedimentum expectatio, quæ pendet ex crastino. Perdis hodiernum, quod in manu fortuna posteum est, disponis, quod in tua dimittis, quo spectas? quo te extendis omnia quæ ventura sunt in incerto iacent, protinus vive, &c.

Hæc ut dixi, pauca ex multis, quæ si tamen plura, quam deceret à profano derivasse Authore, cuiquam viderentur, his eentè legendis abstinere: sed quæ non probat non idèco improbet, ne probatissimos condemnet viros, in primisque Ludovicum Granatensem, qui tam multus in illius Philosophi scriptis legendis, colligendis, & commendandis fuit, ut ex eis collectanea, sacris profutura Concionatoribus ediderit: sui que rationem operis, cum ex sanctis Augustino, & Hieronymo

Senec. Ep. 1

Lib. de brevitate vitæ.

Apr. 17.

Itr. 37.

verbu I

moni.

17.

nympo reddat: tum ex ipso qui potest inde fructu colligi, fuse narret. Ac ne longius abeamus; quis Christianus illis lectis, quæ de futura temporis commemorata sunt; non magis sibi dolendum sentiat, quam isti viro Ethnico, quod non temporalem modò vitam sibi eripiat, sed divinam in se manentem, sed æternam & beatam in qua mansurus est, & de qua tot demit gradus, quot consequi poterat, si rationem sui temporis duxisset cariorum? Pavendum sane illud, quod narraret de Angelo, quem Joannes vidit stantem super mare, & super terram; qui levavit manum suam ad cælum: & juravit per viventem in sæcula sæculorum: *Quia tempus non erit amplius!*

Vide in 3. parte Dominicam 7. & in 4. to-ram hebdom. 18.

EX SECUNDA EVANGELII PARTE.

Amen dico vobis, qui aplorabitis & flebitis vos, mundus autem gaudet, &c.

PRIMA VERITAS.

Qui de Christo dolente non dolet cum Apostolis, nec de illo gaudente gaudere potest cum ipsis.

Ratio fuse declaratur in hac 2. parte, Feria 2. hebdomadæ 1. Quadragesimæ.

SECUNDA VERITAS.

Ut fur de furto, sic mundus de mundo gaudet.

Sensus & ratio est, quod idcirco fur de furto male gaudet, quia de malo gaudet. Ergo & male gaudet, & sicut fur de furto, sic mundus de mundo gaudet.

Tota ratiocinatio est facilis. Primò quidem quam pravè fut de furto gaudeat, quis non tam clarè videt quam malum esse, furari. Quod si quis non id videret, audiat Prophetam Isaiam, inquit S. Augustinus: Non est gaudere impiis, dicit Dominus, gaudere quod vocant impij non est gaudere. Vtique videbat Isaias homines in potatione, in luxuria, in theatris, & in spectaculis, totum mundum luxuriari variis nugis, & tamen clamabat: Non est gaudere impiis

dicit Dominus; si hoc non est gaudium, quale gaudium videbat, in cuius comparatione hoc non est gaudium?

Sic & sanctus Prosper: Gaudere quidem bonum est, sed qui gaudet, si non inde gaudet malum debet, non potest bonum esse quod gaudet. Siquidem gaudet & raptor cum desiderata rapuerit: gaudet & ebriosus cum exceptata occasione potationis invenerit: gaudet & adulter, cum ad delectationem concupitam pervenerit. Sed cum sit gaudere bonum, de his atque hujusmodi gaudere, grande est malum: hæc & his similia sunt unde gaudere nos vult mundus, cum suis amatoribus periturus. Hæc sunt quæ repudiare debemus, ut de bona conscientia, & sanctitate morum, de acquisitione virtutum, de dono Dei, & promissione futuri regni ineffabiliter gaudeamus.

Deinde verò quod læundò dicitur, mundus de mundo gaudens sic de malo gaudet, tam facile potest intelligi, quam vox illa *Mundus*, quæ jam sæpissimè sic declaratata est, ut significare diceretur eos, qui ex concupiscentia res mundi diligunt, quæ posita declaratione nominis, tum apertè liquet quod quando de his rebus gaudent, de malo gaudent, non quidem in se, sed in modo rei possessæ, cujus possessio parit gaudium. Non sunt quidem malæ divitiæ, sed malum est divitiæ ex prava concupiscentia diligere & possidere; Unde quod ex tali dilectione & possessione procedit gaudium, tam verè de malo est quam mala est illa dilectio, *Va vobis divitibus, quia habetis consolationem vestram. NVNC autem exultatis in superbiis vestris: Omnis talis exultatio maligna est.*

Qua de re, fuse in 4. parte, hebdomada 17.

Patet itaque veritas, quod sicut fur de furto, sic de mundo mundus gaudet, sic perversè, sic pravè, sic falsò & non ferendo gaudet: *Veruntamen in hoc nolite gaudere. Velle sine gaudere de furto? Quamobrem verò, nisi quia malum est quod detestaris. At si gaudere de mundo non minus est malum & detestandum, cur non minus de illo gaudere nolitis? Non est, inquit, tam grande malum quam furtum. Responderi posset, posse furtum tam parvum esse, ut mundanum esse, sit gravius; sed esto sit gravius furtum, non hic æqualitas mali quaeritur, sed similitudo; factisque est bonæ menti malum quæ malum fugere, non quæ tale malum, sicque est factis ad veritatem similitudinis expr. mandam, de-*

Na 3. cla-

L. 2. de vir-
ta cont.
c. 13.

Luc. 6.
Iac. 4.

Ap. 10.

liv. 37. de
verbis Do-
mini.
4. 17.